

L'arquitectura de terra

Article d'opinió de l'historiador Jose Luís Muñoz Díaz sobre l'arquitectura de tàpia

La mitologia cristiana parla de com Déu va crear l'ésser humà del fang. Els homes han jugat sovint a ser Déu, per això potser són tan misògins. Eva ja no va ser creada de fang. Els homes imitant a Déu quan encara no existia Déu ja van crear a partir del fang. Quan la cova se'ls hi va quedar petita, van provar amb el fang.

Viure en una casa de tàpia és com beure aigua d'un càntir, l'aigua fresca de manera natural sap a terra. Viure en una casa pretesament moderna sovint ens sap a aluminosi. Les parets de la casa protegien, escalfaven, refredaven i els seus murs respiraven. L'arquitectura sobrevinguda, en canvi, sovint ofega els pobles.

El Pallars Jussà representa just el límit nord del nostre país on va ser present l'arquitectura de tàpia. La seva meteorolgia benigna ho va permetre. Una mostra d'un temps, ja passat, en què l'ésser humà aprofitava els recursos propers i no exhauria els llunyans. Un temps massa oblidat no només perquè ja no es construeix amb terra, ni tan sols per la terra, sinó perquè les velles construccions cauen com els vells imperis forjats amb peus de fang.

Un paisatge que encara s'entesta a assaltar-te aquí i allà, que resisteix a no ser el mateix poble repetit, que intenta fugir de l'arquitectura monògama de lineal d'hipermercat. Un patrimoni fet de pobre terra, com la terra que hi ha sota l'asfalt dels carrers dels pobles, sota l'arada dels tractors i entre les arrels de les collites.

Estructures de terra amb l'empremta de qui les va fer i habitar, construïdes en comunitat i que ens emparenten més amb el càlid sud que amb el gèlid nord. Construccions que ens emparenten amb la terra de la qual la mitologia ens va fer néixer.

(La fotografia que acompanya l'article correspon a una casa de tàpia d'Isona)

Jose Luís Muñoz Díaz

Historiador

Com participar al "Dis la teva"?